

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Τι να περιμένετε από τον επιβλέποντα καθηγητή σας και τι περιμένει εκείνος από εσάς

Η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας έχει σκοπό να σας καθοδηγήσει στην έρευνα και τη συγγραφή σας, ώστε να είστε σε θέση να αναλάβετε την ευθύνη για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της εργασίας σας όσο πιο αποτελεσματικά μπορείτε. Οι συναντήσεις μεταξύ σας προγραμματίζονται έτσι ώστε να αντιστοιχούν με τα στάδια της διαδικασίας συγγραφής: στην αρχή για να συζητήσετε το σχέδιο της εργασίας σας, στη μέση του εξαμήνου για να συζητήσετε την πρόοδό σας και στο τέλος όταν η πρώτη ολοκληρωμένη μορφή της εργασίας σας είναι έτοιμη (και πριν από την τελική προθεσμία υποβολής). Οι επιβλέποντες καθηγητές θα σας δώσουν συμβουλές για να ξεκινήσετε τη διπλωματική εργασία σας, για τις θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιείτε και για την ανάπτυξη των ιδεών και τη βελτίωση της γραφής σας. Θα περιμένουν βέβαια από εσάς να αναλάβετε την ευθύνη για τη μελέτη και την έρευνά σας και να παραγάγετε συστηματικά γραπτό έργο σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό και τηρώντας τις προθεσμίες.

Θυμηθείτε ότι η διπλωματική εργασία σας δίνει την ευκαιρία να δείξετε την ερευνητική ικανότητά σας αλλά και το είδος της ανεξαρτησίας που απαιτείται για μια επιτυχημένη έρευνα.

2. Έκταση και δομή της εργασίας

Έκταση

Η έκταση των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών ορίζεται γενικά στις 50-100 σελίδες (περίπου 15.000 – 35.000 λέξεις). Η έκταση κάθε εργασίας ορίζεται σε συνεργασία με τον επιβλέποντα ή την επιβλέπουσα, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των παραπάνω ορίων. Ενδεικτικά, όταν πρόκειται για εργασία μεταφραστικού σχολιασμού υπολογίζεται το κείμενο του σχολιασμού να είναι 15.000 – 25.000 λέξεις (επιπλέον του μεταφράσματος), ενώ όταν πρόκειται για αμιγώς ερευνητική εργασία, θα πρέπει να είναι 25.000 – 35.000 λέξεις. Στα παραπάνω όρια συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία και τα τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.ά.).

Δομή

Κάθε εργασία θα πρέπει να αποτελείται τουλάχιστον από:

- εξώφυλλο (σκληρό, ανοιχτόχρωμο και σύμφωνα με τα πρότυπα που συστήνονται παρακάτω),
- εσώφυλλο (πανομοιότυπο με το εξώφυλλο αλλά σε απλό χαρτί),
- περίληψη,
- πίνακα περιεχομένων,
- κύριο μέρος της εργασίας (με εισαγωγή και επίλογο/συμπεράσματα),
- βιβλιογραφία.

Η **περίληψη** συντάσσεται στην ελληνική και στη γλώσσα της κατεύθυνσης (αγγλική, γαλλική ή γερμανική), συνοδεύεται δε από λέξεις-κλειδιά και στις δύο γλώσσες.

Αφιέρωση, μύθο και ενδεχόμενες ευχαριστίες παρεμβάλλονται ανάμεσα στο εσώφυλλο και την περίληψη.

Τυχόν **παραρτήματα** εμφανίζονται στο τέλος της εργασίας, μετά τη βιβλιογραφία. Σε περίπτωση που η εργασία περιλαμβάνει κείμενο προς μετάφραση, αυτό μαζί με το μετάφρασμά του παρατίθενται στο παράρτημα.

Η εργασία υποδιαιρείται σε **κεφάλαια και υποκεφάλαια**, τα οποία αριθμούνται. Κάθε κεφάλαιο αρχίζει σε νέα σελίδα και φέρει τίτλο με έντονη κεφαλαιογράμματη γραφή και κεντραρισμένο. Μετά από δύο κενές σειρές ακολουθεί ο τίτλος του πρώτου υποκεφαλαίου με έντονη γραφή και στοίχιση στα αριστερά. Τα υποκεφάλαια ενός κεφαλαίου αριθμούνται με συνεχόμενη αρίθμηση. Χρειάζονται δύο κενές σειρές πριν και μία κενή σειρά μετά από κάθε τίτλο υποκεφαλαίου.

Ενδεικτικά παρατίθεται το δεύτερο κεφάλαιο μιας εργασίας (στα αγγλικά):

2. GENDER AND RACIAL DIFFERENCE IN *OTHELLO*

2.1 Introduction

.....

2.2 Questions of Subjectivity and Ideology

.....

2.3 Historicising Racism

.....

2.3.1 *Racism and patriarchy*

.....

2.3.2 *Racism and sexuality*

.....

2.4 Concluding remarks

.....
.....
.....

3. Παρουσίαση του κειμένου

Γλώσσα

Η γλώσσα στην οποία συντάσσονται οι διπλωματικές εργασίες μπορεί να είναι, κατ' επιλογή, η ελληνική ή η αγγλική, γαλλική, γερμανική ανάλογα με την κατεύθυνση και έπειτα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα ή την επιβλέπουσα.

Μορφοποίηση

Οι εργασίες θα πρέπει οπωσδήποτε να συντάσσονται σε πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου και να αναπαράγονται σε σελίδες μεγέθους A4, τυπωμένες αποκλειστικά στην εμπρόσθια όψη και με συνεχή αρίθμηση, κατά προτίμηση επάνω δεξιά, ξεκινώντας από το εσώφυλλο. Το κείμενο θα πρέπει να είναι καλά καδραρισμένο. Με περιθώρια επάνω/κάτω 2,54 εκ. και εσοχές δεξιά/αριστερά 3,17 εκ., θα αποτελεί μία και μοναδική στήλη σε αμφίπλευρη στοίχιση, με διάστιχο 1,5 και ευανάγνωστη γραμματοσειρά, κατά προτίμηση *Times New Roman*, 12 στιγμών.

Θα επιλεγεί γραμματοσειρά 14 στιγμών για τους τίτλους των βασικών υποδιαιρέσεων του κειμένου και 10 στιγμών για τις υποσημειώσεις, τα παραδείγματα και τα εκτενή παραθέματα (βλ. παρακάτω).

Η χρήση της πλάγιας γραφής θα περιοριστεί σε περιπτώσεις μεταγλωσσικής παράθεσης όρων, χρησιμοποίησης ξένων λέξεων, έμφασης και, τέλος, σε τίτλους έργων, συλλογών, εφημερίδων ή περιοδικών, κτλ. Η έντονη γραφή θα χρησιμοποιηθεί μόνο για τους τίτλους της ίδιας της εργασίας. Η υπογράμμιση θα πρέπει να αποφεύγεται.

Υποσημειώσεις

Οι υποσημειώσεις θα πρέπει υποχρεωτικά να εμφανίζονται στο κάτω μέρος της σελίδας, με χαρακτήρες 10 στιγμών.

Παραθέματα

Τα παραθέματα χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Εάν είναι σχετικά σύντομα (δύο έως τρεις γραμμές κατ' ανώτατο όριο), ενσωματώνονται στο ίδιο το κείμενο, εντός εισαγωγικών. Εάν είναι εκτενέστερα, αποκόπτονται από αυτό και τοποθετούνται, μετά από άνω και κάτω τελεία, στην επόμενη γραμμή με εσοχή 1 εκ., χωρίς εισαγωγικά, με μονό διάστιχο και μέγεθος γραμματοσειράς μικρότερο από αυτό του κυρίως κειμένου (χαρακτήρες 10 στιγμών). Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε η παράθεση να γίνεται με σχολαστική ακρίβεια. Επομένως, η κάθε προσωπική παρέμβαση (μορφοσυντακτική προσαρμογή, επεξήγηση ή περικοπή) στο κείμενο που παρατίθεται πρέπει να δηλώνεται με αγκύλες (και όχι με παρενθέσεις), οι οποίες, σε περίπτωση περικοπής μέρους του πρωτοτύπου, θα περικλείουν μόνον αποσιωπητικά: [...].

Κάθε παράθεμα πρέπει απαραίτητως να ακολουθείται από την ακριβή παραπομπή στο έργο από το οποίο αντλήθηκε, σύμφωνα με έναν από τους δύο παρακάτω τρόπους, που θα υιοθετηθεί ομοιόμορφα σε όλη την έκταση της εργασίας:

A. Μνεία της πηγής σε υποσέλιδη σημείωση

Πρόκειται για το παραδοσιακό σύστημα που επιβάλλει περιορισμό στα απολύτως απαραίτητα, δηλαδή σε περίπτωση βιβλίου: αρχικό γράμμα μικρού ονόματος και κατόπιν επώνυμο του συγγραφέα (εκτός εάν το τελευταίο συνοδεύει το παράθεμα εντός του κειμένου), τίτλο, αριθμό έκδοσης (εκτός της πρώτης), τόπο έκδοσης, εκδοτικό οίκο, έτος κυκλοφορίας, σελίδα/-ες του παραθέματος. Ενδεικτικά:

- ^{1.} O. Soutet, *Linguistique*, 3e éd., Paris, P.U.F., 2001, p.11.
- ^{2.} U. Eco, *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Αθήνα, Νήσος, 1994, σ. 288-289.

Στις υποσέλιδες σημειώσεις, οι διαδοχικές παραπομπές στο ίδιο έργο θα γίνονται με χρήση συντομογραφιών. Έτσι, μετά το όνομα του συγγραφέα χρησιμοποιείτε τη συντομογραφία ό.π. (= όπως ή όπου παραπάνω) ή op. cit. (= *opere citato*), ακολουθούμενη από τον αριθμό της σελίδας. Αν η επόμενη παραπομπή γίνεται στο ίδιο έργο, σημειώνετε ibid. ή ibidem ή στο ίδιο (παλαιότερα: αυτόθι). Για να παραπέμψετε στην ίδια ενότητα ή στο ίδιο τμήμα έργου χρησιμοποιείτε το loc. cit. (= *loco citato*). Άλλες συχνόχρηστες συντομογραφίες είναι το βλ. (= βλέπε), infra (= δεξ παραπάνω), πρβλ. (= παράβαλε, δεξ επίσης), κ.ε. (= και εξής) κτλ. Παράδειγμα:

- ^{3.} Βλ. U. Eco, *ό.π.*, σ. 288 κ.ε.

B. Μνεία της πηγής σε παρένθεση αμέσως μετά το παράθεμα

Πρόκειται για το σύστημα που είναι ευρύτερα γνωστό ως «συγγραφέας-χρονολογία» και είναι διαδεδομένο κυρίως στα επιστημονικά περιοδικά χάρη στην οικονομία χώρου που εξασφαλίζει. Η παραπομπή περιλαμβάνει μόνον τρία συγκεκριμένα στοιχεία που έπονται του παραθέματος: επώνυμο συγγραφέα (εκτός και αν αυτό μνημονεύεται στο σώμα του κειμένου), έτος κυκλοφορίας, σελίδα/-ες παραθέματος. Ενδεικτικά:

(Soutet, 2001: 11)

(Eco, 1994: 288-289)

(Toury 1980 στο Heylen 1991: 66) [όταν πρόκειται για έμμεση παραπομπή]

Το σύστημα συγγραφέας-χρονολογία είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό σε περιπτώσεις όπου χρειάζεται να παραπέμπετε συνέχεια στο ίδιο βιβλίο (αποφεύγοντας έτσι την υπερσυσσώρευση μικρών σημειώσεων του τύπου *ό.π.*, *στο ίδιο* κτλ.), ενώ είναι ιδιαίτερα χρήσιμο όταν χρειάζεται να κάνετε συνοπτική επισκόπηση της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας. Παράδειγμα:

Pour mémoire, nous rappelons les études sur les constructions verbales (Ruwet 1972, 1994, 1995, Mathieu 1999), ainsi que sur les constructions nominales (voir entre autres, pour le français, Anscombre 1995, Leeman 1995, Gross 1995, Balibar-Mrabti 1995, Tutin *et al.* 2006, Buvet *et al.*, 2005 et pour le grec Gavrilidou 2001, Valetopoulos 2005). Elle se rattache au programme de

description d'une grammaire locale de l'expression des sentiments dans le cadre méthodologique du lexique-grammaire (Gross, 1975, 1981).

Εξυπακούεται ότι τα συστήματα παραπομπών που περιγράφονται παραπάνω, πρέπει να χρησιμοποιούνται ακόμη και σε περίπτωση απλής μνείας στις απόψεις ενός συγγραφέα, οι οποίες ωστόσο δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ρητού παραθέματος μέσα στο κείμενο (βλ. αναλυτικότερα παρακάτω).

Προς αναζήτηση των υπόλοιπων στοιχείων που απαιτούνται προκειμένου να συμπληρωθεί η παραπομπή, και για τα δύο συστήματα παραπομπών που περιγράφονται παραπάνω, ο αναγνώστης υποχρεούται να ανατρέξει στη *Βιβλιογραφία*, στο τέλος της εργασίας. Συγκεκριμένα, για την περίπτωση μνείας της πηγής υπό μορφή υποσέλιδης σημείωσης, θα χρησιμοποιηθεί σύστημα με την ημερομηνία στο τέλος, ενώ για την περίπτωση μνείας της πηγής εντός του κειμένου μέσα σε παρένθεση, θα χρησιμοποιηθεί το σύστημα «συγγραφέας-χρονολογία».

Βιβλιογραφία

Η Βιβλιογραφία καταχωρίζεται στο τέλος της εργασίας, πριν από τα Παραρτήματα, και περιέχει όλες τις πηγές για τις οποίες έγινε παραπομπή εντός του κειμένου. Πιο συγκεκριμένα, η λίστα «Βιβλιογραφικές αναφορές» περιέχει όλες εκείνες τις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν και εμπεριέχονται στην εργασία. Σε αντίθεση, η «Βιβλιογραφία» περιέχει και πηγές, οι οποίες μελετήθηκαν αλλά δεν αναφέρονται στην εργασία.

Οι πηγές καταγράφονται αλφαβητικά, με βάση το επώνυμο του συγγραφέα. Δεν αριθμούνται οι αναφορές, ούτε τίθενται σε λίστα με κουκκίδες.

Όταν η βιβλιογραφία περιλαμβάνει έργα και ελληνικά και ξενόγλωσσα, η ταξινόμηση των αναφορών μπορεί να γίνει με δύο τρόπους, ανάλογα με τη γλώσσα σύνταξης της εργασίας:

- α) [για εργασία γραμμένη στην αγγλική, γαλλική ή γερμανική] σε ενιαίο κατάλογο με βάση το λατινικό αλφάβητο: A, B, C/Γ, D/Δ, E, Ζζ, F, G, H, Θ, I, J, K, L/Λ, M, N, Ξ, O, P/Π, Q, R/Ρ, S/Σ, T, Y, Φ, U, V, W, X, Y, Ζζ, Ψ, Ω.
- β) [για εργασία γραμμένη στην ελληνική] σε χωριστούς καταλόγους (ελληνόγλωσσα – ξενόγλωσσα βιβλιογραφία), με βάση το ελληνικό και το λατινικό αλφάβητο αντίστοιχα.

Στην περίπτωση που γίνεται αναφορά σε έργα του ίδιου συγγραφέα που έχουν δημοσιευτεί σε διαφορετικά έτη, τότε τα έργα του αναφέρονται κατά χρονολογική σειρά, από το παλαιότερο προς το πιο σύγχρονο, με βάση πάντα το έτος δημοσίευσης. Στην περίπτωση που περισσότερες από μία πηγές προέρχονται από τον ίδιο συγγραφέα και έχουν δημοσιευτεί το ίδιο έτος, τότε αναφέρονται σύμφωνα με την αλφαβητική σειρά του τίτλου τους.

Κάθε βιβλιογραφική καταχώριση έχει προεξοχή 1 εκ. Τα στοιχεία της παραγράφου είναι ίδια με το κυρίως κείμενο (γραμματοσειρά Times New Roman, 12 στιγμών, διάστιχο 1,5). Έντονα γράμματα δεν χρησιμοποιούνται σε κανένα σημείο των αναφορών, αλλά ούτε και υπογραμμίσεις. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα σημεία στίξης – τότε μπαίνει κόμμα, τότε τελεία.

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα σύμφωνα με τα δύο βασικά συστήματα:

A. Σύστημα με την ημερομηνία στο τέλος (MLA)

[σε ενιαίο κατάλογο εφόσον η εργασία είναι γραμμένη στα αγγλικά]

- Allen, Emily. "Staging Identity: Frances Burney's Allegory of Genre." *Eighteenth-Century Studies* 31 (1998): 433-51.
- Bagchi, Alaknanda. "Conflicting Nationalisms: The Voice of the Subaltern in Mahasweta Devi's Bashai Tudu." *Tulsa Studies in Women's Literature* 15.1 (1996): 41-50.
- Coetzee, J. M. Introduction. *The Confusions of Young Torless*. By Robert Musil. Trans. Shaun Whiteside. New York: Penguin, 2001. v-xiii.
- Gleick, James. *Chaos: Making a New Science*. New York: Penguin Books, 1987.
- Gillespie, Paula, and Neal Lerner. *The Allyn and Bacon Guide to Peer Tutoring*. Boston: Allyn, 2000.
- Foucault, Michel. *Madness and Civilization: A History of Insanity in the Age of Reason*. Trans. Richard Howard. New York: Vintage-Random House, 1988.
- Harris, Muriel. "Talk to Me: Engaging Reluctant Writers." *A Tutor's Guide: Helping Writers One to One*. Ed. Ben Rafoth. Portsmouth, NH: Heinemann, 2000. 24-34.
- Hill, Charles A., and Marguerite Helmers, eds. *Defining Visual Rhetorics*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 2004.
- Makward, Christiane. "Reading Conde's Theater." *Maryse Conde*. Ed. Delphine Perret and Marie-Denise Shelton. Spec. issue of *Callaloo* 18.3 (1995): 681-89.
- More, Hannah. "The Black Slave Trade: A Poem." *British Women Poets of the Romantic Era*. Ed. Paula R. Feldman. Baltimore: Johns Hopkins UP, 1997. 472-82.
- Palmer, William J. *Dickens and New Historicism*. 2nd ed. New York: St. Martin's, 1997.
- , *The Films of the Eighties: A Social History*. Carbondale: Southern Illinois UP, 1993.
- Perret, Delphine, and Marie-Denise Shelton, eds. *Maryse Conde*. Spec. issue of *Callaloo* 18.3 (1995): 650-790.
- Peterson, Nancy J., ed. *Toni Morrison: Critical and Theoretical Approaches*. Baltimore: Johns Hopkins UP, 1997.
- Swanson, Gunnar. "Graphic Design Education as a Liberal Art: Design and Knowledge in the University and The 'Real World'." *The Education of a Graphic Designer*. Ed. Steven Heller. New York: Allworth Press, 1998. 13-24.
- Wellek, Rene. *A History of Modern Criticism, 1750-1950*. Vol. 5. New Haven: Yale UP, 1986.

B. Σύστημα συγγραφέας-χρονολογία (APA)

[σε χωριστούς καταλόγους εφόσον η εργασία είναι γραμμένη στα ελληνικά]

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Γούτσος, Δ. & Μπακάκου-Ορφανού, Α. (2006). Η κειμενική στάση κατά την ανάπτυξη του γραπτού λόγου. *Γλωσσολογία* 17, 127-141.

Γούτσος, Δ. (2009). Μόρια, δείκτες λόγου και κειμενικά επιρρήματα: Η οριοθέτηση

- των γλωσσικών κατηγοριών με τη χρήση ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων. *Πρακτικά 8^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 30 Αυγούστου – 2 Σεπτεμβρίου (σσ. 754-768), Ιωάννινα.
- Γραμμενίδης, Σ. (2006). *Μεταφραστική επιστήμη και γλωσσολογία: Η ρήξη είναι οριστική*; Στο Α. Καββαδία, Μ. Τζωανοπούλου & Α. Τσαγγαλίδης (επιμ.), *Πρακτικά 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρίας Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, Νέες Κατευθύνσεις στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία*, Τόμος Νο 9. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- ΕΛ.Ο.Τ. 560 (1994). *Τεκμηρίωση – Βιβλιογραφικές αναφορές: περιεχόμενο, μορφή και δομή*.
- Εco, U. (1994). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία* (εισαγωγή – επιμέλεια – μετάφραση Μ. Κονδύλη). Αθήνα: Νήσος.
- Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ανακτήθηκε 20 Δεκεμβρίου, 2016, από http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html.
- Κεντρωτής, Γ. (1996). *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Μαγγίνα, Α. (2013). *Η μετάφραση στη μεγάλη οθόνη: χαρτογραφώντας τις μεταφραστικές πρακτικές για τη μετάφραση των κινηματογραφικών τίτλων* (Αδημοσίευτη διπλωματική εργασία). Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία», Αθήνα.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1985α). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Αθήνα.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1985β). *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα.
- Μπαρτ, Ρ. (1973). *Η απόλαυση του κειμένου* (επανεκδ. 2008, μετάφραση από τα γαλλικά Γ. Κρητικός & Φ. Χατζιδάκη). Αθήνα: Κέδρος – Ράππα.
- Munday J. (2002). *Μεταφραστικές σπουδές. Θεωρίες και εφαρμογές* (μτφρ. Α. Φιλίππατος). Αθήνα: Μεταίχμιο επιστήμες.
- Νενοπούλου-Δρόσου, Τ. (2001). *Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Πλωρίτης, Μ. (1980, 27 Απριλίου). *Πολιτισμικός στασιμο-πληθωρισμός. Το Βήμα*.
- Φιλίππατος, Α. (2001). «Η ηθική διάσταση της μετάφρασης. Κριτική στο κανονιστικό μοντέλο μετάφρασης». Στο Φρειδερίκη Μπατσαλιά (επιμ.), *Περί μεταφράσεως – Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, (σσ. 100-106). Αθήνα: Κατάρτι.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Hakuta, K. (1975). *Becoming bilingual at age 5: The story of Uriguisu*. (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Harvard, Cambridge, Massachusetts.
- Newmark P. (1998). *A textbook of translation*. New York: Prentice Hall.
- Nord, C. (1991). Scopus, Loyalty and Translational Conventions. *Target* 3(1), 91-109.
- Reiss, K. & Vermeer, H.J. (1984). *Grundlegung einer allgemeinen translationstheorie*. Tübingen: Niemeyer.

ΔΠΜΣ «ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΑ» ΕΚΠΑ

Ειδικότερα, βιβλιογραφικές καταχωρίσεις που αφορούν ηλεκτρονικές πηγές (όπως βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά στο διαδίκτυο, δικτυακούς τόπους ή σελίδες, ηλεκτρονικές εφημερίδες και δικτυακές ομάδες συζητήσεων) θα πρέπει να περιλαμβάνουν επιπλέον τα ακόλουθα στοιχεία: όνομα του δικτυακού τόπου, ημερομηνία ηλεκτρονικής δημοσίευσης, ημερομηνία τελευταίας πρόσβασης.

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα για τα δύο συστήματα αντίστοιχα:

A. Σύστημα με την ημερομηνία στο τέλος (MLA)

Cascardi, Anthony J. *Ideologies of History in the Spanish Golden Age*. University Park: Pennsylvania State UP, 1997. *Penn State Romance Studies*. Web. 12 Mar. 2007.

Child, L. Maria, ed. *The Freedmen's Book*. Boston, 1866. *Google Book Search*. Web. 15 May 2009.

"de Kooning, Willem." *Encyclopaedia Britannica Online*. Encyclopaedia Britannica, 2008. Web. 15 May 2008.

Eaves, Morris, Robert Essick, and Joseph Viscomi, eds. *The William Blake Archive*. Lib of Cong., 28 Sept. 2007. Web. 20 Nov. 2007.

France, Anatole. "Pour la Paiz, pour la liberte." *New Age* 5 Sept. 1907: 297-98. *The Modernist Journals Project*. Web. 30 Nov. 2007.

Landauer, Michelle. "Images of Virtue." *Romanticism on the Net* 46 (2007): n.pag. Web. 8 Nov. 2007.

Liu, Alan, ed. Home page. *Voice of the Shuttle*. Dept. of English, U of California, Santa Barbara, n.d. Web. 15 May 2009.

Miller, Steven, and Sara Guyer, eds. *Literature and the Right to Marriage*. Spec. issue of *Diacritics* 35.4 (2005): 1-124. *Project Muse*. Web. 30 Nov. 2007.

Salda, Michael N., ed. *The Cinderella Project*. Vers. 1.2. U of Southern Mississippi, Oct. 2005. Web. 15 May 2008.

"The Scientists Speak." Editorial. *New York Times*. New York Times, 20 Nov. 2007. Web. 15 May 2008.

Tolson, Nancy. "Making Books Available." *African American Review* 32.1 (1998): 9-16. *JSTOR*. Web. 5 June 2008.

B. Σύστημα συγγραφέας-χρονολογία (APA)

Ανθολόγιο θεωρητικών μελετών για τη μετάφραση. Ανακτήθηκε¹ 25 Σεπτεμβρίου, 2015, από την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα: http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/translation/proposal_studies/

Gabr, M. (2001). Toward a model approach to translation curriculum development. *Translation Journal* 5(2). Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2017, από <http://translationjournal.net/journal/16edu.htm>

Koulikourdi, A. (2009). Distance Education for all. *Open Education – The Journal for*

¹ Όταν η εργασία είναι γραμμένη σε γλώσσα άλλη από την ελληνική, χρησιμοποιούνται αντίστοιχα τα: *retrieved from, réperé à*.

Open and Distance Education and Educational Technology, 5(1), 1-9. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου, 2012, από http://www.openedu.gr/share/magaz_files/papers_pdf/03.pdf

OLPC Greece. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 29 Απριλίου, 2011, από OLPC Wiki: http://wiki.laptop.org/go/OLPC_Greece

Pym, A. (1998). *On the market as a factor in the training of translators*. Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2017, από <http://usuaris.tinet.cat/apym/online/translation/market.html>

Rosenberg, G. (1997, March 31). Electronic discovery proves an effective legal weapon. *The New York Times*, Ανακτήθηκε 12 Οκτωβρίου, 2016, από <http://www.nytimes.com>

Seraiocco, N. (2014, 11 février). Des enfants qui savent utiliser une tablette, mais pas une bicyclette [Billet de blogue]. Ανακτήθηκε 12 Δεκεμβρίου, 2016, από <http://blogues.radio-canada.ca/triplex/2014/02/11/des-enfants-qui-savent-utiliser-une-tablette-mais-pas-une-bicyclette/>

Volz, B.D. (Ed.). (2000). *Junior Genreflecting: A Guide to Good Reads and Series Fiction for Children*. Englewood CO: Libraries Unlimited. doi: 10.1036/0071393724

Zimring, C.A. (2005). *Cash for your Trash: Scrap Recycling in America* [eBook version]. Ανακτήθηκε 9 Απριλίου, 2012, από <http://site.ebrary.com/lib/cgcc>

✓ Για περισσότερες πληροφορίες και παραδείγματα, συμβουλευτείτε τις σχετικές ιστοσελίδες:

- Σύστημα APA, MLA, Chicago (στα αγγλικά) <http://www.bibme.org/citation-guide>
- Σύστημα APA (στα γαλλικά) <http://guides.bib.umontreal.ca/disciplines/20-Citer-selon-les-normes-de-l-APA?tab=108>
- Για τις ηλεκτρονικές πηγές σύμφωνα με το APA: [How to Cite Something you Found on a Website in APA Style](#). / [Should Hyperlinks be Used in APA Style?](#)
- Εργαλείο σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών σε διάφορα συστήματα (APA, Harvard, MLA, Chicago/Turabian, AMA, IEEE, CSE) <http://orion.lib.teithe.gr/index.php?page=additional-references>

3. Σωστή χρήση των πηγών

Όλες οι επιστημονικές εργασίες οφείλουν να αναφέρουν τις πηγές στις οποίες έχουν βασιστεί (βιβλία, περιοδικά, ηλεκτρονικά αρχεία, βάσεις δεδομένων, προσωπικές συνεντεύξεις, εφημερίδες, τηλεόραση, έντυπα, κ.ά.). Υπάρχουν διάφορων ειδών πηγές: πρωτογενείς/δευτερογενείς, άμεσες/έμμεσες. Μέσω των πηγών του ένα κείμενο αποκτά εγκυρότητα και αξιοπιστία.

Οι πηγές αυτές πρέπει να επισημαίνονται τόσο μέσα στο κείμενο (με παραπομπές ή υποσημειώσεις) όσο και στη βιβλιογραφία, στο τέλος της εργασίας. Μέσα στο κείμενο, οι βιβλιογραφικές παραπομπές εμφανίζονται δίπλα στο παράθεμα το οποίο αντλήθηκε από μία πηγή και είναι σύντομες και τυποποιημένες (όνομα συγγραφέα, ημερομηνία/χρονολογία δημοσίευσης, αριθμός σελίδας). Στο τέλος της εργασίας,

παρατίθεται ειδικό τμήμα (Βιβλιογραφικές Αναφορές ή Βιβλιογραφία), όπου ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει για να ελέγξει τα πλήρη στοιχεία κάθε παραπομπής. Οι παραπομπές διασφαλίζουν τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα κατοχυρώνοντάς τον νομικά και φανερώνουν σεβασμό στους άγραφους νόμους της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Για να αποφύγετε τη λογοκλοπή, χρειάζεται να μάθετε πώς να χρησιμοποιείτε σωστά το υλικό σας, αλλά και πώς να αναφέρεστε σωστά στις πηγές σας.

3.1 Λογοκλοπή

Λογοκλοπή είναι η χρήση του έργου ή μέρους του έργου κάποιου και η παρουσίασή του ως δικού σας. Είτε γίνεται εκούσια είτε όχι, ακόμη και όταν αφορά προηγούμενη δική σας δουλειά, είναι λογοκλοπή. Αναλυτικότερα, η λογοκλοπή συνίσταται στο:

- να χρησιμοποιείτε τις λέξεις ή τις ιδέες κάποιου, χωρίς να κάνετε την αντίστοιχη παραπομπή.
- να μη βάζετε μέσα σε εισαγωγικά φράσεις που πήρατε αυτούσιες από κάποια πηγή.
- να κάνετε την εργασία κάποιου άλλου ή να βάζετε κάποιον να κάνει τη δική σας εργασία.
- να παραποιείτε ή να κατασκευάζετε πληροφορίες ή δεδομένα.

Σε κάθε περίπτωση, η λογοκλοπή τιμωρείται αυστηρά.

✓ Περισσότερα για τη λογοκλοπή:

<http://logoklopi.weebly.com/>, <http://www.plagiarism.org/>

Δήλωση συμμόρφωσης με την ακαδημαϊκή δεοντολογία κατά της λογοκλοπής

Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει στο τέλος, πριν από το οπισθόφυλλο, χωριστή σελίδα υπογεγραμμένη από τον φοιτητή ή τη φοιτήτρια, η οποία να δηλώνει τα εξής:

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία είναι εξ ολοκλήρου δικό μου έργο και κανένα μέρος της δεν είναι αντιγραμμένο από έντυπες ή ηλεκτρονικές πηγές, μετάφραση από ξενόγλωσσες πηγές και αναπαραγωγή από εργασίες άλλων ερευνητών ή φοιτητών. Όπου έχω βασιστεί σε ιδέες ή κείμενα άλλων, έχω προσπαθήσει με όλες μου τις δυνάμεις να το προσδιορίσω σαφώς μέσα από την καλή χρήση αναφορών ακολουθώντας την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Υπογραφή

3.2 Τρόποι σωστής χρήσης και παρουσίασης παραθεμάτων

Υπάρχουν τρεις διαφορετικοί τρόποι σωστής χρήσης και παρουσίασης του υλικού που προέρχεται από μια εξωτερική πηγή πληροφόρησης:

1. Παράθεση αυτούσιου αποσπάσματος: λέξη προς λέξη χρήση μέρους της πηγής

Χρησιμοποιείτε την παράθεση αυτούσιου αποσπάσματος όταν:

- στηρίζετε στα λεγόμενα ενός συγγραφέα προκειμένου να ενισχύσετε το δικό σας επιχείρημα.
- διαφωνείτε με τα λεγόμενα ενός συγγραφέα ή αντιπαραθέτετε διαφορετικές απόψεις πάνω σε ένα θέμα.

Στην παράθεση το απόσπασμα πρέπει να τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά χωρίς την παραμικρή αλλοίωση (ορθογραφική, τυπογραφική κ.ά.) και να γίνεται παραπομπή στην πηγή, όπως έχει περιγραφεί παραπάνω. Η χρήση αυτούσιου κειμένου από διάφορες πηγές δεν μπορεί να ξεπερνά το 10-15% της συνολικής έκτασης του τελικού κειμένου.

2. Σύνοψη: αναφορά στα λεγόμενα ενός συγγραφέα χωρίς πολλές λεπτομέρειες ή παραδείγματα

Χρησιμοποιείτε τη σύνοψη όταν:

- κάνετε επισκόπηση ενός θέματος με τη χρήση διαφορετικών πηγών.
- απομονώνετε τις κεντρικές ιδέες ενός έργου.

Στη σύνοψη πρέπει να ακολουθείται η σειρά των ιδεών του συγγραφέα, να μην αλλοιώνονται οι ιδέες αυτές, να αναφέρονται τα πιο σημαντικά ή σχετικά στοιχεία του κειμένου και να γίνεται παραπομπή στην πηγή.

3. Παράφραση: διατύπωση του επιχειρήματος ενός συγγραφέα με δικές μας λέξεις

Χρησιμοποιείτε την παράφραση όταν:

- αναδιατυπώνετε και παρουσιάζετε με δικά σας λόγια κάποια πληροφορία ή επιχείρημα.

Στην παράφραση πρέπει να χρησιμοποιείτε το δικό σας ύφος γραφής, οι λέξεις του συγγραφέα πρέπει να αντικαθίστανται με συνώνυμες, να αναδιοργανώνεται η δομή της πρότασης και να γίνεται παραπομπή στην πηγή.

Στην περίπτωση της σύνοψης (2) και της παράφρασης (3), αν χρησιμοποιούνται λέξεις, φράσεις ή όροι-κλειδιά του συγγραφέα (όχι τεχνικοί όροι), τότε πρέπει να μπαίνουν μέσα σε εισαγωγικά ή να γράφονται με πλάγια γράμματα.

4. Επιμέλεια κειμένου

Η διπλωματική εργασία σας θα πρέπει να είναι διορθωμένη πολύ προσεκτικά πριν την τελική υποβολή της. Τυχόν τυπογραφικά και ορθογραφικά λάθη δείχνουν αμέλεια, οπότε είναι δική σας ευθύνη να τα διορθώσετε και να βεβαιωθείτε ότι η γλώσσα που χρησιμοποιείτε είναι ακριβής και το ύφος κατάλληλο. Επομένως θα πρέπει να διαβάσετε τουλάχιστον δύο φορές την τελική εργασία σας, ώστε να είστε σίγουροι/-ες για την ακρίβειά της. Η ποιότητα της γραφής σας είναι ένα στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη στη βαθμολόγηση.

✓ Για την ορθή σύνταξη των κειμένων σας όσον αφορά την ορθογραφία, τη στίξη, τη μεταγραφή των ξένων ονομάτων κτλ., προτείνεται να συμβουλευέστε το Διοργανικό

εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (διαθέσιμο για όλες τις γλώσσες της ΕΕ): <http://publications.europa.eu/code/el/el-000100.htm>

5. Προετοιμασία της διπλωματικής εργασίας για την τελική υποβολή

Ο επιβλέπων θα πρέπει να εγκρίνει την τελική μορφή της εργασίας σας και γι' αυτόν τον λόγο θα την παραδώσετε σε εκείνον πριν από την τελική προθεσμία υποβολής (θα σας έχει υποδείξει πόσο χρόνο χρειάζεται για να τη διαβάσει πριν από την τελική προθεσμία). Μόλις η εργασία σας εγκριθεί για υποβολή, θα πρέπει να στείλετε τρία αντίτυπα στον επιβλέποντα και στον δεύτερο και τρίτο αξιολογητή (ηλεκτρονικά ή/και έντυπα κατόπιν συνεννόησης μαζί τους). Ένα δεμένο αντίτυπο (προτιμότερη η θερμοκόλληση από το σπιράλ) και ένα αρχείο σε Word ή PDF υποβάλλονται στη γραμματεία το αργότερο την προθεσμία που ορίζεται από το Πρόγραμμα.

Τέλος, επισημαίνεται ότι από την 1η-2-2017, σύμφωνα με την απόφαση της Συγκλήτου της 29ης-11-2016, η κατάθεση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο «Πέργαμος» είναι υποχρεωτική και αποτελεί προαπαιτούμενο για τη χορήγηση του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

6. Κριτήρια αξιολόγησης της ΜΔΕ

- Εστίαση στο θέμα της έρευνας (όπως αναγράφεται στον τίτλο)
- επαρκής έρευνα και επαρκείς γνώσεις και χρήση του σχετικού υλικού
- συνοχή του περιεχομένου
- πλήρης τεκμηρίωση
- ικανότητα για πρωτότυπη κριτική σκέψη
- ικανοποιητική παρουσίαση (ύφος, γραμματική, ορθογραφία, παραπομπές και αναφορές στο κείμενο)
- ακριβής βιβλιογραφία όλων των παραπομπών που αναφέρονται στο κείμενο.

Μια πολύ καλή διπλωματική εργασία είναι κατ' αρχήν άξια ανάγνωσης από ένα ευρύτερο ειδικό κοινό και περιλαμβάνει πρωτότυπο υλικό που θα μπορούσε να δημοσιευθεί. Μια εργασία που δεν πληροί πολλά από τα κριτήρια που αναφέρονται παραπάνω θεωρείται αποτυχημένη. Επιπλέον, η λογοκλοπή αποτελεί λόγο αποτυχίας.

7. Μια τελευταία συμβουλή...

Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας σας είναι μια συναρπαστική αλλά και απαιτητική άσκηση. Αυτό είναι το τέλος των μεταπτυχιακών σπουδών σας, ως εκ τούτου, αποτελεί μεγάλη ευκαιρία να επικεντρωθείτε στα θέματα που σας ενδιαφέρουν. Ωστόσο, πρόκειται για μια δύσκολη δοκιμασία και μπορεί να αισθανθείτε απομονωμένοι. Να θυμάστε ότι και οι συνάδελφοί σας γράφουν την εργασία τους και ότι η ανταλλαγή εμπειριών και η συζήτηση των προβλημάτων σας μπορεί να σας βοηθήσει να δείτε τα πράγματα πιο καθαρά.

Καλή επιτυχία σε όλους!

Πρότυπο εξωφύλλου διπλωματικής εργασίας:

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Φιλοσοφική Σχολή

Δ.Π.Μ.Σ. Μετάφραση-Μεταφρασεολογία

Συνεργαζόμενα Τμήματα: Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας,
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Τίτλος

**Διπλωματική εργασία Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης
στη Μετάφραση-Μεταφρασεολογία,
με κατεύθυνση την Γλώσσα**

**που κατατίθεται και υποστηρίζεται από τον / την
κ. ... [Ονοματεπώνυμο]**

Υπό την εποπτεία του/της: Καθηγητή/τριας, κ. ... [Ονοματεπώνυμο]

**Αθήνα
... [μήνας ολογράφως - έτος]**